

BESZÁMOLÓ

a Jászberényi Városi Könyvtár minőségirányítási
tevékenységéről

2019

Kelt: 2020. január 10.

Készítette:

.....
Lollok Andrea MIT vezető

Jóváhagyta:

.....
Kovács Péter könyvtárvezető

.....
Berec Zsolt Miklós ügyvezető

Bevezető

A Jászberényi Városi Könyvtár közel hároméves, alapos és minden szinten dokumentált előkészítő munka után 2018-ban a 33/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján megpályázta a Minősített Könyvtár Címet, melyet el is nyertünk. A Cím 5 évre szól, a jogfolytonosság érdekében 2023-ban ismét pályáznunk kell. Emellett törekszünk a Könyvtári Minőségi Díjra, amelyet minden évben csak egy intézménynek ítélnek oda, legalább két innováció modellértékű megvalósításaért.

A minőségirányítási pályázatok és iránymutatások valamint a kötelező statisztikai adatszolgáltatás tekintetében bizonytalan várakozás és információhiány jellemezte országosan a könyvtári szakmát, beleértve a Könyvtári Intézetet is.

Bár az elmúlt esztendőben több politikai, gazdasági, társadalmi, technológiai és jogi tényező (lásd PGTTJ-elemzés a makrokörnyezetről) befolyásolta a könyvtár működését, szakmai tevékenységünket igyekeztünk az elért címhez méltóan magas színvonalon, naprakészen, használóink és partnereink megaláztatására végezni.

A minőségirányítási tevékenységet továbbra is az 5 tagú Minőségirányítási Tanács koordinálja, mely az elmúlt évben 6 alkalommal ülésezett.

Könyvtárunk minden munkatársa a 2016-2020 közötti időszakra vonatkozó Stratégiai tervben megfogalmazott feladatok, célkitűzések mentén végezte munkáját. Stratégiai céljainkat a hosszabb távú tervezés és a magasabb szintű megvalósítás érdekében átfogó, folyamatos és kiemelt célokra osztottuk. A 2019-es Cselekvési tervet és GANTT diagramot már ez alapján állítottuk össze. Az abban foglaltak legnagyobb része határidőre megvalósult, a dokumentáció elkészült.

A Minőségirányítási Tanács a könyvtár összes munkatársának bevonásával az alábbi eredményeket érte el:

I. Folyamatos stratégiai célok:

A Könyvtár Stratégiai tervében a folyamatos stratégiai célok közé soroljuk az évente ismétlődő feladatokat.

1. Minőségbiztosítás

A rendezvényeken való elégedettségmérés egész évben folyamatos volt, a féléves elemzések is határidőre elkészültek.

A használói elégedettség teljeskörű felmérését a MIT döntése alapján 2020-ra halasztottuk, mivel a kérdőív és a felmérés módszerének teljes átdolgozását látjuk szükségesnek a korábbi tapasztalatok alapján.

A szolgáló lakosság igényfelmérését év közben nagyobb rendezvényeinken végeztük.

Az elemzés és az ebből fakadó intézkedési terv kidolgozása a 2020. év feladata lesz.

A munkatársi teljesítménymérés ismételt elvégzése a 2020-as Cselekvési terv része lesz.

Folyamatszabályozás: A folyamatábrák és hibahatás-elemzések felülvizsgálata megtörtént. Egy új szolgáltatási előírással, a Mikulás rendezvény folyamatleírásával bővült ezen dokumentációk köre.

2. A könyvtári funkcióknak megfelelő épület kialakítása, fenntartása, infrastruktúra fejlesztés

Az épület állagmegóvása folyamatos figyelmet és beruházásokat igényel, melyre a Tulajdonos 2019-ben sajnálatos módon nem biztosított plusz forrást. Pedig a nyílászárók, külső burkolatok és a világítási rendszer állapota rohamosan romlik.

Eszközparkunkban mindössze egy tönkrement dolgozói munkaállomás pótlása történhetett meg. Valamint a már említett Minősített Könyvtár Címmel járó keretből tudtunk vásárolni 10 db forgószéket.

Évek óta tervezzük egy forgalomszámláló eszköz beszerzését, az épület forgalmának vizsgálata, a használók számának felmérése céljából. Ezt sajnos most sem tudtuk megvalósítani, sem költségvetési sem pályázati forrásból.

3. Munkatársak folyamatos képzése, belső képzés

A Jászberényi Városi Könyvtár a 2018-2020 közötti időszakra rendelkezik képzési tervvel. A könyvtár vezetése és munkatársai elkötelezettek, hogy tudásukat, szakmai kompetenciáikat rendszeresen frissítsék, korszerűsítsék. 2019-ben gyermekkönyvtáros munkatársunknak nyílt lehetősége a Jászsági Népmesepont pályázathoz kapcsolódó képzésen részt venni.

A továbbképzésekről, szakmai napokról, konferenciákról írásos beszámolók készülnek, melyek minden munkatárs számára hozzáférhetőek, így a megszerzett tudás, kapcsolati tőke, jó gyakorlatok közössé válnak.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 51. Vándorgyűlése Székesfehérváron zajlott, melyen 6 munkatársunk vett részt. A plenáris ülésen rangos díjban részesült Gulyás Erzsébet nyugdíjas munkatársunk, aki önkéntes helyismereti könyvtárosként erősíti csapatunkat. Kertész Gyula Emlékérmét vehetett át, mely a helyismereti tevékenység legrangosabb hazai elismerése.

A Helyismereti Könyvtárosok Országos Konferenciájának ebben az esztendőben Szeged adott otthont, melyen 3 munkatársunk vett részt.

4. Külső kommunikáció

Az elmúlt években kialakult széleskörű együttműködéseinket 2019-ben is megőriztük. Új együttműködési megállapodást ebben az évben is több partnerrel kötöttünk. Szakmai téren is kerestük az új lehetőségeket, ápoltuk a már meglévőket, pl. a Magyar Csillagász Egyesület tagságunkat.

A Könyvtár weblapjának átalakítása, megújítása 2018-as pályázati forrásból valósult meg, megvalósítása részben átnyúlt a 2019-es esztendőre.

Munkatársaink a társadalmi felelősségvállalásból is kiveszik részüket: a Jászsági Fiatalok Önkéntes Csoportjával együttműködésben évek óta műanyagkupak gyűjtőpont vagyunk. A Berva Sörözővel megvalósított programunkat hagyományteremtő szándékkal hívtuk életre: az ismeretterjesztést ötvöztük a gasztronómiai élménnyel és egy hangulatos unplugged zenei koncerttel. A kézműves sörök kóstolásához Kun Dóri szerzeményei adták az elmélyült kikapcsolódást, Bozsik Ferenc pedig a sörfőzés rejtelseit és a kézműves sörök sajátosságait ismertette meg a hallgatósággal.

5. Olvasásnépszerűsítés

2019-ben is folytattuk hagyományos olvasásnépszerűsítő programjainkat. Író-olvasó találkozókon vendégeink voltak többek között: Grecsó Krisztián, Tomor Anita, Borsa Brown, Réti László, Kepes András.

A Nagy olvasási kihívást ebben az évben is sok olvasónk teljesítette.

A Költészet Napján Varró Dániel szórakoztatta nagyszámú közönségét.

Áprilisban helyet adtunk az országos népmesemondó verseny területi előválogatójának.

11. alkalommal kapcsolódunk az Ünnepi Könyvhéthez a Könyves Csütörtök elnevezésű egésznapos, a könyvtár falain kívül megrendezett programkavalkáddal. Bónuszként Grecsó Krisztián – Hrutka Róbert zenés irodalmi estjén kapcsolódhattak ki az érdeklődők. Szeptember végén 3. alkalommal csatlakoztunk a Kutatók éjszakájához.

Az Őszi könyvtári napok egyhetes rendezvénysorozatával az ENSZ fenntartható fejlődés tematikához kapcsolódtunk.

A Magyar Nyelv Napján Utasi Hajnalka segítségével idéztük meg Romhányi József alakját.

A Kultúrzugban több alkalommal (Gyereknapi, Zagyvaparty Fesztivál, Advent) vártuk a kicsiket és nagyokat egyaránt.

Gyermekkönyvtárunk és a Népmesepont egész évben teljes kihasználtsággal működik, naponta több csoportot fogadunk. A hónap meséje, a Suttognak a vénék és a Meselátók program havi szinten kerül megrendezésre.

6. Állománymenedzsment

Gyűjteményünket a olvasói igények messzemenő figyelembevételével szervezzük. 2019ben 460 kérést jegyeztünk fel, ezek 92 %-át sikerült teljesíteni. A Libri-Bookline Zrt-vel kötött szerződés keretében 36%-os kedvezményt kapunk a tőlük vásárolt könyvekre.

Állománygyarapításra elsősorban a Fenntartó Jászkerület Nonprofit Kft biztosít forrást. Az Érdekeltségnövelő támogatás összege nettó 2.032.000,-Ft volt, egyéb pályázati támogatás (Márai-program) 171.748,-Ft, ajándékba 893.242,-Ft értékű dokumentumot kaptunk.

A tavalyi esztendőben is folytatódott az elavult, elhasználódott dokumentumok tervszerű és rendszeres selejtezése. Az év folyamán 1583 db dokumentumot vontunk ki állományunkból elavulás vagy elhasználódás miatt, összesen 1.032.324,-Ft értékben.

7. Digitális írástudás fejlesztése

A Jászkerület Nonprofit Kft Jászberényi Városi Könyvtár sikeresen indult az Élethosszig tartó tanulás Jászberényben című EFOP-3.7.3-16-2017-00017 pályázaton. Ennek keretében a felnőtt lakosság számára E-learning oktatást valósítunk meg. A projekt 24 hónapra szól 2018. február 01-i kezdéssel.

A Jászberényi Városi Könyvtárban fontosnak tartjuk, hogy segítséget nyújtsunk azoknak, akik nem tudják használni a kor új elektronikus eszközeit. Főként nyugdíjas használóink kérnek segítséget az elektronikus ügyintézésben és a digitális írástudás elsajátításához.

II. Kiemelt stratégiai célok:

A kiemelt stratégiai célok szakszerű megvalósításának forrása részben a Fenntartótól származó éves pénzügyi keret, részben egyéb források (pályázatok, adományok, szponoráció) bevonásával történik.

1. Minőségbiztosítás

2019-es terveink között szerepelt, hogy beadjuk pályázatunkat a Könyvtári Minőségi Díjra. Ezt azonban, hosszas mérlegelés után elvetettük, több okból. A Könyvtári Intézetben és a Kulturális Minisztérium könyvtárügyekért felelős osztályán is vezetőváltás történt, a pályázati kiírás hónapokat csúszott.

Mivel a Cím elnyerése többéves felkészülés eredménye, a Díj pályázatára is hosszabb előkészítő munka szükséges. A Csillagda és a Kultúrzug könyvtári környezetben való működtetése olyan egyedi innováció, amely országosan is példaértékű lehet. Eredményeink e téren való mérése és dokumentálása azonban külön stratégia kidolgozását teszi szükségessé.

Könyvtárunkban – az országban egyedülállóan – Csillagda működik. Ehhez kapcsolódóan a magyar tudományos élet számos jelentős alakját, előadóját köszönhetjük évről-évre, köztük akadémikusokat is.

Többedik alkalommal adtunk helyet az ország minden részéről érkező diákoknak az Asztronautikai és Asztrofizikai Csillagász Olimpián részt vevő magyar csapat tagjainak kiválasztására és felkészítésére. Emellett szakember irányításával csillagász szakkör működik általános és középiskolás tanulók részére.

2. Esélyegyenlőség, fenntarthatóság

A tisztább környezet mindannyiunk érdeke, könyvtárunkban is törekszünk erre. Egyik kolléganőnk kezdeményezésére külön gyűjtjük a műanyag hulladékot. Még 2018-ban szeretnénk volna bevezetni a szelektív hulladékgyűjtést.

A város hulladékgazdálkodásáért felelős JVV ZRT-től megkeresésünkre azt a tájékoztatást kaptuk, hogy nem áll módjukban a Könyvtár udvarán szelektív gyűjtőszigetet telepíteni. Így a felgyűlt műanyagot időnként egy közeli szelektív gyűjtőszigetre szállítjuk.

Tavasszal az Önkormányzat szervezésében több munkatársunk vett részt szemétszedésen.

Szolgáltatásainkban és magánemberként is kiemelt figyelmet fordítunk környezetünkre, a hátrányos helyzetűek segítésére. Számos kezdeményezés közreműködői, életre hívói voltunk az elmúlt években, és ezentúl is minden jó ügyet szívvel-lélekkel támogatni fogunk.

A különböző hátrányokkal, fogyatékkal élők felzárkózásához, esélyegyenlőségük megteremtéséhez, jogaik biztosításához, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésükhöz könyvtárunk számos módon járul hozzá. Rendszeresen látogatnak hozzánk különböző hátrányos helyzetűek csoportjai, akiknek könyvtárvezetést, tematikus foglalkozásokat tartunk, és megismertetjük őket az általuk igénybe vehető szolgáltatásokkal.

Tavaly negyedévenként tematikus foglalkozást tartottunk a fogyatékkal élő fiataloknak illetve a Szent Ferenc Idősek Otthona lakóinak. Hallássérült látogatóinkat jelnyelvi tanfolyamot végzett munkatársunk segíti a kommunikációban.

Könyvturkálónk október havi bevételét a mellrák ellen küzdő Pink Month kampány részére ajánlottuk fel, a jászberényi Wolverines amerikaifutball csapattal együttműködve.

A Fogyatékkal élők napján Franyó Borbála, az ELTE fogyatékosügyi koordinátora és a hallássérült gazdáját segítő kutya, Borzas volt a vendégünk. Az érzékenyítő programot jelnyelvi tolmácsolás kísérte.

A Kutyaikkal az Életért Alapítvány árva kutyáinak meleg holmikat, takarókat vittünk.

Az adventi időszakban egyik kolléganőnk könyvszobrainak megvásárlásával támogathattak látogatóink egy rászoruló családot. Ehhez csatlakozott kollégánk felesége, saját készítésű fülbevalókkal.

Ellátogattunk az Idősek Otthonába, ahol 5 munkatársunk olvasott, beszélgetett, mesélt az ágyhoz kötött lakóknak. Ez az alkalom mindenki számára olyan élményt jelentett, amelyet 2020-tól havi rendszerességgel szeretnénk megismételni.

3. Digitalizálás, és hozzá tartozó együttműködések kialakítása

A Könyvtár 2022-ig szóló digitalizálási stratégiája elkészült, jelenleg véleményezés alatt áll. A TOP-5.2.1-15-JN1 - A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok projekt keretében lehetőséget kapunk az Önkormányzattól 1 db weblap; 1 db szervergép beszerzésére. Továbbá 1 fő alkalmazottat biztosítottak 1 évre, aki a helyismereti anyagaink digitalizálását végezte.

4. Külső kommunikáció

Megújult közösségi oldalunk népszerű, több mint 2000-en kedvelik és követik. Hetente több ezer főt érünk el felületünkkel. Folyamatosan frissülő oldalunkon megtalálhatják legújabb híreinket, eseményeinket, tudósításainkat.

Portelki fiókkönyvtárunk nyitva tartása heti egy napra csökkent, ennek oka, hogy a településrész infrastrukturálisan fejlődött, elérhetővé vált az internet, így a könyvtár elsősorban közösségi térként működik tovább. A könyvtári ellátást a Városi Könyvtár állományából biztosítjuk. A fiókkönyvtár programjai színesek és sokrétűek, vonzóak az ott élő közösség számára.

5. Gyűjteményszervezés

Grafikatárunkban közel 100 olyan festmény, kép található, amelyek tárolása és a látogatók nyilvános hozzáférése nem megoldott. Megkezdődött annak a Képtárnak a kialakítása, ahol ezek a műalkotások is helyet kapnak.

Hangtárunk nagy mennyiségű magnókazetta, bakelitlemez és VHS videókazetta állománnyal rendelkezik. Ezek nagyrészt elavultak és elhasználódtak, az irántuk való kereslet drasztikusan lecsökkent. Szükségszerűvé vált a selejtezésük. Ezt követően a Hangtár és a Médiatár összevonhatóvá válik, a felszabadult teremben pedig digitalizálásra alkalmas helyet vagy oktatótermet lehet kialakítani.

6. Önkéntes munka

Két nyugdíjas kolléganőnk évek óta önkéntesként segíti munkánkat: egyikük a galérián lévő folyóiratolvasóban teljesít szolgálatot teljes munkaidőben, másikuk a helyismereti gyűjtemény gondozásában, feltárásában segít részmunkaidőben.

Ezen kívül évente 2-3 önkéntessel kötünk szerződést munkánk nem szakmai elemeinek támogatására (pl. könyvek állagmegóvása, szórólapok sokszorosítása, gyermekkönyvtári kézműves foglalkozások előkészítése stb.).

Több felsőoktatási intézményből érkeznek hozzánk hallgatók szakmai gyakorlatuk letöltésére, melléjük mindig rendelünk egy könyvtáros mentort, aki figyelemmel kíséri, segíti és értékeli hozzáállásukat, fejlődésüket.

Számos középiskolával kötöttünk megállapodást közösségi szolgáltatók fogadására, két olvasószolgáltató kolléganőnk végzi ennek a programnak a koordinálását és dokumentálását.

7. Szakmai kompetenciák fejlesztése

A Jászsági Népmeseponthoz kapcsolódó mese szakkönyvtár állományának tervszerű kialakítása és fejlesztése 2019-ben is folytatódott.

Az év folyamán két alkalommal is részt vettünk minősített könyvtárként szakmai napon, ahol ennek a pályázatnak a tanulságait oszthattuk meg szintén minősítést szerzett intézmények munkatársaival és a közeljövőben aspirálni szándékozó könyvtárakkal.

Összegzés:

2019-ben a korábbi évekhez képest szűkös mozgástérben, szerény anyagi lehetőségek mellett igyekeztünk megőrizni biztosítani azt a magas szintű szakmai színvonalat, és pozitív emberi hozzáállást, amellyel korábban kivívtuk használóink és a szakma megbecsülését.

A Jászberényi Városi Könyvtár évtizedek óta megkerülhetetlen oszlopa és színtere a város kulturális életének. Ehhez elengedhetetlen a jól szervezett csapat, az egymást segítő munkatársak elkötelezett munkája, és a vezetőség részéről a mindenre odafigyelő irányítás, megbecsülés.

A Cselekvési tervben megfogalmazott célok nagyrészt megvalósultak, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy a következő esztendőben kevesebb feladatot tűzzünk ki magunk elé, hogy magas szinten, eredményesen tudjunk megfelelni az önmagunk elé állított kihívásoknak.

Aggasztó, hogy alapfeladataink ellátásában, munkatársaink javadalmazásában, valamint az épület állagmegóvásában, technikai fejlesztésében egyre nagyobb szerepet kapnak a pályázati források. A könyvtárvezető leterheltségét nagymértékben növeli a pályázati források felkutatása. Ezek esetlegessége, kiszámíthatatlansága pedig hosszú távon instabillá teszi az intézmény szakmai és infrastrukturális működését.

Melléklet

- Cselekvési terv 2020
- A Beszámolóhoz kapcsolódó dokumentumok megtalálhatóak a Samba/Public/Minosegbiztositas/Cselekvési_terv_2019_dokumentumok mappában.